

כל שעה פרק שני פסחים

כה.

עין משפט נר מצוה

נח א מיי פ"ג מהלכות חמץ
הלכה יא סג עין נט
טו"ש"ע אר"ח סיון ממה
ספיק א:
ג ב מיי פ"ח מהלכות ע"ז
הלכה ו טו"ש"ע י"ד ס'
קמו ספיק ד:
ג ב מיי ט"ז ו פ"ג
מהל' חמץ הלכה יא סג
ע"ז נט טו"ש"ע א"ח ס'
ממה ספיק א:
ד מיי פ"ד מהלכות
חמץ הלכה א ז טו"ש"ע
א"ח ס' ממה ספיק א:
ב ב מיי פ"א מהל' חמץ
ה' ז סג לאין ע'
טו"ש"ע ט"ז ספיק ג:
ג ב מיי ט"ז הלכה ח:

לעזי רש"י
הומ"ד. לגמול על ידי
שא"פ.
מ"ד בטיא"ה. י. המלה.

רבינו חננאל (המשך)
משל אומרי בני אדם, הכף
שחטטו בני אדם וחקקו, כגון
חטט וחקק אחד הוא, כגון
החוטט בבדיש לעשות
לו טובה בחבתי, שורפין
החרדל שלו, כלומר שאלו
לא מצאו הכף שחקקו
לא היו שורפין החרדל
שלו, וכן היה ר' יהודה
אומר אילו לא השיביו
מדבריו לא היו משחקין
אותו, פי' סדנא, כמו היה
יושב בספינה, או באסא.
והם ככלים שנותנין ברגלי
הכלואים בבית הכלא.
גיראה. האומן העושה
החצוים והחכמים אומרים
מפרד וזורה לרוח או מטיל
ליה, ותנן גבי ע"ז כי
האי גונא, ר' יוסף אומר
שוחק וזורה לרוח ומטיל
ליה, ואיבעי' ליהו מפרין
ומטיל ליה, שוחק ומטיל
ליה, או כשמתיל ליה לא
בעי' לא פיריה ולא שוחקיה,
ופשיט רבה כי חתמין
דאילו אפילו בשאר נהרות
לעולם צריך פירור, אבל
ע"ז דלים המלח הוא דאילו
לא בעי פירור, ואקשינן
עלה, והתניא היה מהלך
במדבר שוחק וזורה לרוח,
בספינה שוחק ומטיל ליה,
ומשני הא דתניא שוחק
בשאר נהרות, כי קאמינא
אנא דע"ז כי בעי פירור, אכל
שוחקיה, מששליכה ליה
הגדול, רב יוסף אמר
חמץ כמששליכין אותו
ליה לא בעי פירור, אבל
ע"ז לעולם בעי שוחקיה,
ואקשינן עלה והתניא היה
מהלך במדבר מפרד וזורה
לרוח בספינה מפרד ומטיל
ליה, ומשנינן הוא דתניא
מפרד בחיטים, כי קאמינא
דלא בעי פירור בהנמא
והלכתא ברבא דאמר חמץ
בעי פירור.

חזר ר' יהודה ודנו דין אחר. הא דקרי ליה השתא דין אחר טפי
מהני דלעיל אומר רבי"א משום דהשתא אין לרין לאיסור
אכילה והנאה ועושה כרת אלא כד דכל תומירו לחודיה מלינו למליץ
לתימה כנלוהו: **והחמץ** הרי הוא בב"א תותירו. תימה לר"י
הכי עזיז לעיל קל וחומר מנותר
שאינו צדל יראה ובל ימלא והא
שזיז הכל צל תומירו כמו כל יראה
ואומר ר"י דמכל מוקס נראה דעזיז
ככל קל וחומר דנותר עובר וצד אינו
יראה דמיד שהותיר עובר וצד אינו
עובר אצל חמץ אפי' לאחר שהותיר
עובר צדל שעה צדל יראה:

אמרו ו' אשם תצוי ויכרה. תימה
לרש"א לדכרייה דרצנן
דאמרו שהם צריפה אמאי לא לפינן
חמץ מנותר שהא צריפה ואומר
ר"י דמשמע להו' הנותר צריפה
ולא כל איסורין שצמורה צריפה
ואפי' חמץ: **ואתה** אומר בקבורה.
טעמא דר' יהודה דריש צת"כ מני
קדש הוא הוא צריפה ולא חטאת
עוף ואשם תצוי צריפה:

ותנן גבי ע"ז. אומר ר"י
דרצנן דמתניתין היינו רבי
יוסי דפרק כל הללמים (ע"ז מג): אי
נמי מתני' דהכא א"ש כרצנן דהמס
דאמרו לו אף היא נעשה ובל ומגדל
נמחים ורשמנא אמר לא ידבק צידק
וגו' והא דשרוי הכל היינו משום
דצמנן כתיב לא יכלל ואינו אסור
אלא כדכך הנאה וכי האי גונא לאו
דכך הנאה היא אצל ע"ז לא כתיב
אכילה א' ואסור אפי' שלא כדכך הנאה: **א**
חמץ דשאר נהרות. דלא מלינו
שהיה שונה צדל מוקס גבי
חמץ ים המלח אצל גבי ע"ז אשכחן
בצמנה דוכמין כי האי דלעיל וילין
הנאה ליה המלח הלכך סתם ים
דמני גבי ע"ז הו' ים המלח מיהו
לרצה מועלת שחיקה צשאר נהרות
דקאמרי בסמוך ליה ציס המלח כן
צשאר נהרות: **איפכא** מסתברא.
לשון איפכא אינו מיושצ דמה שייך
איפכא כיון שרצה משוה אותם:
ע"ז דלא מטיבה בעי שחיקה.
לכאורה משמע דלרצ יוסף
צעי שחיקה אפילו ציס המלח
דמסתמא אמאי דקאמר רבה אין
לרין שחיקה דהיינו ציס המלח קאמרי
רב יוסף דצעי שחיקה ועוד אי צשאר
נהרות דוקא קאמרי רב יוסף דצעי

חמץ ישנו צדל וסותרו. לא יראה ולא ימלא: **אשם** סלוי. צל
על ספק כרת כגון חלב וסומן לפניו ושגג צדלד מוקס ואינו יודע
אזיה מהן אכל ואם שחטו ואירע צו פסול או נותר פליגי ר' יהודה
ורצנן צשליה פרק צמלא דתמורה^ה לר' יהודה צקצורה לרצנן
צשריפה: **הטאת העוף** הצל על

הספק. כגון הפילה ספק ולד ספק
אינו ולד אינה אוכלת צקדשים שמה
ולד הוא עד שצזיא כפרתה. העולה
צזה על תנאי אס ילדתי הרי היא
לחובתי ואס לאו הרי היא נצדה.
וחטאת העוף מציאתו על הספק
ואין כאן משום חולין צעורה דמקראי
נפיץ צמסכת נזיר צפרק מי שאמר
(דף טז). ואסורה צשכילה שמה
חולין היא ומליקתה שזיה נצילה
ופליגי צה רבי יהודה ורצנן צפרק
צמלא דתמורה^ה טעמת העוף הצל
על הספק משרף רבי יהודה אומר
יעילנה לאמה: **ואתה** אומר צקצורה.
אשס תצוי קאי דקאמר ר' יהודה
יקצר ואש"ג שהנותר ממנו אסור
צשכילה וצנהנאה ועושה כרת והוא
צב צל תומירו: **כפא** דטעא נגרא.
כך צל שחקק האומן מצוכו ישרוף
את לשונו ואת חכו צחדלל. לישאנ
אחרינא ישרוף הומ"ד צלע"ז כמו
שורפה חיה צע"ז (דף טז): **סדנא.**
נגר עושה סד לשום צו רגלי אסירים
כמו ותשס צכדק רגלי (איוז י):
מדויל ידיה משתלים. מהרמנת יד
ומללכתו משתלם שכרו כשנמלא
גנז: **גיראה.** עושה חטים: או
דילמא. לרות הוא דצעי פירור
שמה זורקנו שלם וימלאנו אחר
ויאללנו אצל ליה מטיל צעינה דממיקס)
וימוק מאליו. לשון שחיקה שייך
צמתתם ולשון פירור שייך צפת: ים
המלח. ו' הנקרא מ"ר צש"א"ה אין
ספינה עוצרת צו: **צעי פירור.**
שמה צפגע צו ספינה ותללנו ולא
דלעתפיהו: לא ממסה. אלה המים
ממסות אותו: **סניא** כווסיה דרצה.
דחמץ צעי פירור: **סניא** כווסיה
דרצ **יוסף** דע"ז צעי שחיקה:
צשיני. שהסמינו צעי פירור כלומר
פירור שלא יתנס צשק וירקס אלא
יפורס על פני המים שלא יוכל אדם
ללקטן מעל פני המים: **צמתי' משום**
שנאמר לא יראה נך. צגמרא' מפרש
לה משום קנסא דעצר עליה משום
צל יראה: **גב' צין לפני** זמנו. משש

שעות עד שחשך: (א) לאחר זמנו.
ואם אכלו אינו עושה כרת ולקמן [ע"ז] מפרש ללאו: **סוך** זמנו. ממועד:
ומעשה
ליה המלח ואין נראה דהא ר' יוסי מייית ראייה מויר על פני המים משמע דהמניש צשאר נהרות ועוד דככל מוקס דמזכיר ים המלח:
צע"ז וצשאר דוכמין לא מזכיר שחיקה וצכמה דוכמין מנינו דוכמין ים המלח וצכמה גבי חצית שקול ד' וזו ושיד לנהרל וכן צנויר (דף טז). וצמעי' לה (דף יא).
תנן גבי מפרש מעות לנזיר ומת וילין ליה המלח אלמא הקדש צעי ים המלח וצבערין (דף טז). אמרינן גבי הקדש שקול ארבעה וזו ושיד
צנהרל לכך נראה דגם לרצ יוסף לא צעי שחיקה אלא צשאר נהרות^ב כמו לרצה אלא דרצה צשירא ליה דמטיל ליה סתם דע"ז היינו ים
המלח ובלא שחיקה דמתנא רישא גבי צורת צנהה וצורת חמה וצכמה דוכתי וילין ליה המלח ורב יוסף מוקי לה צשאר נהרות ועל ידי שחיקה
מדלג תני צשירא יעיל ליה המלח וליכא צין רצה לרצ יוסף אלא חמץ צשאר נהרות^ב וא"ת לרצנן דלית להו צע"ז (מפרק) [שוחק] וזורה לרוח
מה יעשו מע"ז אטו כל שעה וילין ליה המלח דלרצנן לא מהני שחיקה צשאר נהרות דקמני התם אמרו לו משש ראייה הרי
הוא אומר ויר על פני המים לא נתכוין משה אלא לצדוקן כסוטה ומדלעטרין להאי טעמא מכלל דלא מהני שחיקה צשאר נהרות
וטעמא לפי שהמים מוליכים אותו על ידו הנהר^ג יש לומר דלרצנן מפרד וזורה לרוח מוקס שאין מגדל נמחים (א) וכן אמרינן דהמס:

לגוי עד שאתה לוקח ממני במנה קח במאתים שמה אצטרך וקאמר חמץ אחר הפסח. מני מתני' לא ר' יהודה ולא ר' שמעון ולא
נודע עליו זה דקבר. שחק ר' יהודה, היינו דאמרי אינשי כפא דחט נגרא כו'. פירוש כמו

(א) [ג'ל צחי אמר] (ג) ע"ז
מג: (א) [שורפין סד: יא]
(ד) [דף לז. א.] (א) ספ"ח:
דממ"ס, (א) רש"י, (א) [נקטן
גמא:] (א) [לעיל סד.]

תורה אור השלם
1. מצות האבל את
שבעת דקמים ולא יראה
לך חמץ ולא יראה לך
שאר בכל גבולך:
שמות יג י

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה צין לפני
ו'ו' שמפסח בין לאחר זמנו
צלי' והד"א: (א) תוס':
ד"ה ע"ז ו'ו' ממהס והכי
אמרינן המס:

מוסף רש"י
ר' יוסי אומר שוחק
וזורה לרוח. שלא יפסל
צה ישראל ליהנות ממנה
(ע"ז מג).

מוסף תוספות
א. [ואדרבא] כתיב לא
ידבק בידך מאומה מן
החרם ואפי' כל דהו. מוס'
ע"ז מג: ב. אבל לוס'
המלח שרי בעיניה. לוס'
שאלן. ג. דלרבה אפי'
בנהמא בעיני פירור ולרב
יוסף כיון דמאסי לא בעי'
פירור. מוס' כ"א.
ד. וראויה לובל. טס.

רבינו חננאל
חזר ר' יהודה ודנו דין
אחר, נותר הרי הוא בכל
תותירו, וחמץ הרי הוא
בכל תותירו, מה נותר
שטון שריפה אף חמץ
שטון שריפה. אמרו לו
חטאת העוף הבאה על
הספק ואשם תצוי לדברך
ויכיוו שחן בכל תותירו,
כדכתיב לא ירח ממנו ד'
בקר, ואנו אומרים בשריפה
ואתה אומר בקבורה, ותנן
בסוף תמורה, אשם תצוי
ישוף, ר' יהודה אומר
יקבר, חטאת העוף הבא
על הספק ישוף, ר' יהודה
אומר יטילנה לאמה, ותניא
כיצד אמר רבי יהודה
יעילנה לאמה, מנחתה
אבר אבר, ומשליכה לפני
אמה ומתנגלת ויורדת
לחל חדרון. ת"ר אשם
חלוי וחסאת [העוף]
הבאה על הספק והחולין
עשששטו בעפורה ר' יהודה
אומר יקברו ר' שמעון
אומר ישופו. שחק ר'
יהודה, ירושלמי אשם תצוי
בשיתוף יוכיח, שאסור
באכילה ובהנאה וחיובין
עליו כרת ויש בו זמן,
ואתה אומר בקבורה ולא
בשרפה, שחק ר' יהודה.
פירושו אשם תצוי שודיע
לו אחר שחיטה, וחטאת
העוף הבאה על הספק,
שנודע על אחר מליקתה,
דתנן כביתות פ' המביא
אשם חטאת העוף הבאה
על הספק את משמלקה